حرکت لاک پشتی اما امیدوارکننده منطقه آزاد اروند

منطقه گریز از واردات مطلق

وفا شمس

اروند پاره ای از خوزستان است، خوزستانی که سرزمین دیگری است، دنیایی متفاوت همراه با ویژگی ها و تنوعات خاص، سرزمینی با آفتابی داغ و سوزان که گرمابخش حیات، منشأ صفا، صمیمیت و خونگرمی جنوب و جنوبی هاست. خوزستان یا «شکرستان» از دیرباز مهدتمدن و فرهنگ بوده و قابلیت های سرشاری در این زمینه داشته که تاریخ گواه صادق بر این مدعاست. خوزستان در دوران باستان، بویژه در دوره هخامنشی به دو ناحیه تقسیم می شد. بخش های شمال و شمال شرقی که «آنشان» (انزان) نام داشت و سرزمین های با صفا و کوهستان ها و جنگل های فراوانی را شامل بود و ناحیه جنوبی که دارای آب و هوای گرم و مرطوب و دشت های حاصلخیز و جلگه ای جنوبی که دارای آب و هوای گرم و مرطوب و دشت های حاصلخیز و جلگه ای سرسبز و پرآب بوده که به قاره ای کوچک و مستعد می مانست. بخش های جنوبی که «عیلام» نام داشته یادآور تمدن های دیرینه خوزستان است و به شدت تحت تأثیر فرهنگ «میان رودان» بوده و جغرافیای وسیعی را شامل می شده که حدفاصل لرستان و خوزستان و سواحل خلیج فارس امروزی است. «استرابون» جغرافیدان عهد باستان، خوزستان را حاصلخیزترین جلگه های جهان می داند. زیرا رودخانه های زیادی این دشت را مشروب می کرده که امکان کشاورزی و آبادانی را در این منطقه میسر می ساخته است. شاید بر همین اساس بوده که عده ای بر این اعتقادند که نام این سرزمین «هند» یا «اند» بوده که به معنای جایی با آب و هوای فراوان است.

طبقه مصوبه دولت در پائیز ۱۳۸۳ بخش هایی از آبادان و خرمشهر در محدوده منطقه آزاد «اروند» قرار گرفت. تعیین محدوده نهایی در هشتم خرداد ۸۴ به تصویب رسید تا منطقه آزاد اروند رسماً فعالیت خود را با ۱۰ میلیارد تومان سرمایه اولیه آغاز کند. همزمان با منطقه آزاد اروند، دولت وقت مناطق دیگر را نیز (ارس و انزلی) به عنوان مناطق آزاد اعلام کرد.

اگرچه فعال ترین منطقه آزاد تجاری کشور در حال حاضر جزیره کیش است ولی به عقیده بسیاری از کارشناسان، آینده بهتر را باید در منطقه آزاد اروند جست وجو کرد. آمارها نشان می دهند بهترین درآمد را در سال گذشته این منطقه داشته. با وجود مشکلات فراوان - که عمده آنها تأثیرات منفی به جا مانده از دوران جنگ تحمیلی است - می توان به یک بخش فعال تجاری - اقتصادی در چند قدمی کشور عراق امیدوار بود.

چند ماه پس از پایان ظاهری جنگ عراق و آمریکا، زمزمه تشکیل یک منطقه آزاد از سوی آمریکا در شهر فاو که فقط چند کیلومتری با آبادان فاصله دارد، شنیده شد و اگرچه عملاً هنوز فعالیت خاص فیزیکی در این باره دیده نمی شود. ولی این به معنای تغییر عقیده آمریکایی ها برای ایجاد یک قطب اقتصادی در همسایگی ایران بزرگ نیست. منطقه آزاد اروند از این حیث نیز می تواند اهرمی قدرتمند برای سنگین کردن کفه ترازو به نفع ایران باشد.

«محمد مرادی» کارشناس سرمایه گذاری می گوید: این منطقه دارای ۳ بخش صنعتی، گردشگری و بازرگانی خواهد بود که اتفاقاً ظرفیت لازم برای سرمایه گذاری در هر ۳ بخش وجود دارد و می توانیم شاهد پیشرفت فیزیکی طرح های موجود در هر ۳ بخش به صورت موازی باشیم.

اگر آنچه مرادی می گوید به حقیقت بپیوندد، آنگاه شاهد اتفاقی جدای از آنچه در کیش افتاد خواهیم بود. کیش با وجود طرح های اولیه، تبدیل به بازاری برای واردات کالا و جذب توریست های داخلی شد. در حالی که مناطق آزاد در منشور سیاست های کلان خود چیز دیگری را ترسیم می کردند. منطقه آزاد اروند با مساحتی نزدیک به ۱۷۲ کیلومتر مربع و مشخصات جغرافیایی ۴۸ درجه و ۱۵ دقیقه شرقی و ۳۰ درجه و ۲۴ عرض شمالی در جنوب غربی ایران در استان خوزستان واقع است و از سوی شمال با استان لرستان، از شمال خاوری به استان اصفهان، از شمال باختری به استان ایلام، از خاور و جنوب خاوری به استان های چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد، از باختر به کشور عراق و از جنوب به استان بوشهر و خلیج فارس محدود است.

این منطقه در مجاورت مرز عراق و در نقطه شمال غربی خلیج فارس است. منطقه اروند در کنار تالاب بین المللی شادگان که یکی از بزرگترین تالاب های جهان است، قرار دارد. وجود زمین های پست و هموار و رودخانه های پرآب و قدیمی ترین سیستم آبیاری جهان موجب شده شاهد چشم اندازهای زیبایی باشیم. موقعیت های خاص طبیعی در جغرافیای سیاسی امکان هرگونه فعالیت اقتصادی را فراهم می کند. از رودخانه های داخلی فقط کارون است که قابل کشتیرانی است. این رودخانه در فاصله خرمشهر تا اهواز به طول ۱۸۰ کیلومتر که به کارون سفلی موسوم است و همچنین از اهواز تا شوشتر به مسافت ۱۰۰ کیلومتر که کارون علیا نامیده می شود، قابل عبور و مرور قایق های موتوری و کشتی های کوچک رودخانه ای است. علاوه بر رودخانه کارون، رودخانه های دز، کرخه و جراحی نیز از این خطه می گذرند که باعث رونق کشاورزی و احداث نیروگاه های برقی شده است.

این منطقه با وجود رودخانه بهمنشیر که انشعابی از رودخانه کارون است و رودخانه اروند که از به هم پیوستن رودخانه های کارون و شط العرب به خلیج فارس سرازیر شده و در نهایت جزیره آبادان را با مساحتی قابل توجه به وجود می آورند، از پرآب ترین مناطق کشور است.

به امید تکرار تاریخ

جاده تهران - خرمشهر به طول ۱۰۰۱ کیلومتر کوتاهترین فاصله بین تهران تا خلیج فارس است که به واسطه عبور از سرزمین پربرکت و نفت خیز خوزستان اهمیت خاصی دارد. به علاوه چون بندر خرمشهر یکی از بنادر مهم تجاری ایران است و بیشتر کالای تجاری به وسیله این راه حمل می شود، از این رو راه موصوف بیش از دیگر راههای ایران ارزش و اعتبار اقتصادی دارد که متوسط ترافیک روزانه راه حدود ۲۲هزار و ۳۹۰ وسیله نقلیه است که حدود ۱۳ هزار و ۹۳۷ دستگاه آن را ماشین های سنگین و ۴۸۵۳ دستگاه دیگر را ماشین های سبک تشکیل می دهد.

شبکه های راه آهن در سیستم ملی به منزله شریان های پیکر انسانی است و توسعه اقتصادی هر کشور مناسب با گسترش شبکه های ارتباطی آن است. باتوجه به این امر ایجاد شبکه راه آهن علاوه بر فراهم آوردن تسهیلات لازم برای مردم و مسافرت آنها به نقاط مختلف، در بالابردن سطح اقتصاد این کشور و ایجاد تحرک به منظور افزایش میزان تولیدات در عمران و آبادی و بهبود وضع اجتماعی مردم این کشور نقش اساسی را به عهده داشته است. این خط سراسری در طول مسیر خود از اهواز، اندیمشک، دورود، اراک، قم، تهران، گرمسار و ساری می گذرد. راه آهن سراسری ایران درجنوب علاوه بر ارتباط مستقیم با دریای آزاد و حمل کالاهای وارده به بنادر خوزستان، قسمت اعظم نفت و موادنفتی مصرف داخله و همچنین دیگر محصولات صنعتی و کشاورزی شهرستان های جنوبی را به نواحی داخلی ایران می رساند. ایران در نقاط داخلی کشور جمعاً ۲۶ فرودگاه دارد که سه فرودگاه تهران، آبادان و شیراز تا قبل از جنگ تحمیلی فرودگاه های بین المللی کشور بودند. فرودگاه آبادان با حدود ۲۷ پرواز داخلی و خارجی (مراکز مهم سیاسی و اقتصادی) به صورت روزانه یکی از فرودگاه های بزرگ منطقه خلیج فارس به حساب می آمد.

مرادی می گوید: «ویژگی های فرهنگی اجتماعی این منطقه بسیار قابل توجه بوده و است. می توان گفت این منطقه دارای نخستین شهرهای ایران با مختصات مدنیت امروزی بوده و ساختارهای آنها با شهرهای مدرن دنیا برابری می کرد. وجود مراکز آموزش متوسطه و مراکز دانشگاهی در سطوح جهانی و امکانات فرهنگی فراوان که برخی از آنها در زمان خود در کشور منحصر به فرد بود، راه اندازی شبکه های رادیو و تلویزیون همزمان با تهران در این منطقه، ساخت بزرگترین کتابخانه عمومی استان خوزستان، ساخت نخستین سینمای کشور، وجود شرکت واحد اتوبوسرانی، ساخت نخستین ایستگاه آتش نشانی در ایران و... از ویژگی های خاص بود که باعث رشد و شکوفایی اجتماعی دراین منطقه شده است.»

وی ادامه می دهد: «این منطقه به علت بافت اجتماعی و مهاجرپذیر بودن، اقوام مختلف ایرانی را درخود داشت و باعث شده بود فرهنگ جدیدی به وجود آید که هم تمامی ویژگی های فرهنگی و اجتماعی مردم ایران را داشت و هم مشخصاً دارای هیچ یک از این ویژگی ها نبود. به گونه ای که هر مهاجر تازه وارد در اندک زمانی خود را متعلق به منطقه می دانست.»

وجود مراکز علمی و فرهنگی همچون دانشگاه جندی شاپور دراین استان دال بر اهمیت و رونق این خطه ارزشمند است که استادان بزرگ دانش پزشکی را از یونان، مصر، هند و روم گردهم آورده بوده است.

بندر خرمشهر که در محل تقاطع دو رود کارون و اروند در ساحل خلیج فارس قراردارد پس از اتصال آن به راه آهن سراسری ایران وپیوستن به دریای شمال به سرعت گسترش یافت. بندر مذکور به طول ۱۳۶۰ متر و به عرض ۳۲/۵ متر است که دارای امکان پهلو گرفتن ۹ فروند کشتی اقیانوس پیماست. ظرفیت بندر خرمشهر برای تخلیه کالای عمومی حداقل ۴ هزار و حداکثر ۶هزار تن در روزبوده و اغلب واردات و صادرات کشور ایران در این بندر صورت می گرفت.

طبق گزارش سازمان بنادر و کشتیرانی جمع کشتی های وارده به بندر خرمشهر در سال های قبل ازانقلاب به ترتیب ۸۰۹ فروند به ظرفیت خالص ۳۷۶۵ هزارتن در سال ۱۳۵۵ طبق گزارش گمرک ایران وزن کالای تخلیه شده در سال ۱۳۵۵ به ۴۶۹۴ هزارتن بوده وزن کالای بارگیری شده با همان شاخص بجز موادنفتی در سال ۱۳۵۵، ۱۹۷ هزار تن بوده است.

این بندر در جزیره آبادان ۱۶ کیلومتری جنوب بندر خرمشهر کنار اروند رود قرار دارد. کلید تأسیسات و تجهیزات این بندر متعلق به شرکت ملی نفت ایران است و اسکله های متعدد آن اختصاص به صدور مواد نفتی و ورود ماشین آلات مذکور را داشته است.

براساس گزارش سازمان بنادر و کشتیرانی جمع کشتیهای وارد به بندر آبادان در سال ۱۳۵۵، ۱۸۴ فروند به ظرفیت خالص ۷۸۶ هزارتن بوده است. وزن خالص کالای تخلیه و بارگیری شده به استناد گزارش گمرک ایران ۹۴۶ هزارتن در سال ۱۳۵۵ و ۷۵ هزار تن در سال ۱۳۵۹ تخلیه و ۱۸ هزارتن در سال ۱۳۵۵ میزان کالای بارگیری شده (به جز موادنفتی) بوده است.

باوجود تمام موارد ذکرشده بزرگترین مشکل منطقه آزاد اروند را می توان پراکندگی قسمتهای مختلف محدوده تعیین شده دانست. هرکدام از ۳ بخش صنعتی، گردشگری و بازرگانی در موقعیت جغرافیایی جداگانه ای قراردارند که مشکلی به نام عدم تمرکز مدیریت اجرایی را به دنبال داشته است.

از سویی مسئولان شهری هماهنگی مناسبی با منطقه آزاد ندارند و گویی هنوز در خم اندیشه های آرمانشهر بومی خود به سرمی برند. به عقیده یکی از مسئولان منطقه آزاد اروند اگر هیچ مشکلی پیش نیاید و سیاستهای کلان نیز از ثبات قابل قبولی برخورد باشد، در ۵-۴ سال آینده می توان شاهد شکوفایی منطقه بود. میزان سرمایه گذاری های خارجی نیز تاکنون چندان جالب توجه نبوده که شاید دلیل عمده آن را باید در برخی مسائل بین المللی جست وجو کرد.

مدتی پیش قرارشد شرکت چینی «سنترال گروپ» طرح ساخت شهرکی را در ۳ فاز ایجاد کند که به دلایل خاص فعلاً به ایجاد بازارچه نمایشگاهی به وسعت ۲ هکتار محدود شده است. روسها نیز شرکتی را به ثبت رساندند و رفتند.

به عقیده محمد مرادی منطقه آزاد اروند از مزایای قانونی مانند ورود مواداولیه، قطعات و ماشین آلات بدون عوارض گمرکی، صدور محصولات بدون پرداخت عوارض گمرکی، تسهیلات ویژه برای انتقال کالاهای تولیدشده در منطقه به سرزمین اصلی، مقررات خاص برای اشتغال نیروی انسانی درمنطقه آزاد، مقررات خاص برای بیمه و تأمین اجتماعی درمناطق آزاد، معافیت مالیاتی ۱۵ ساله فعالیتها در همه زمینه ها با قابلیت تمدید تا ۳۰ سال، امکان مشارکت با سرمایه گذاران خارجی بدون محدودیت در نسبت مشارکت، آزادی کامل ورود و خروج اصل سرمایه و سود حاصل از فعالیت های اقتصادی، آزادی انتقال ارز به خارج از کشور بدون هیچگونه محدودیت، صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد و مالکیت صددرصد سرمایه گذاری خارجی نسبت به اعیان مستحدثه در اراضی برخوردار است.»

یک جدول با دو شرح ۳۵۳۴

جدول روزنامه ایران دارای دو شرح «عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دوشرح ابتدا یکی از شرحها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

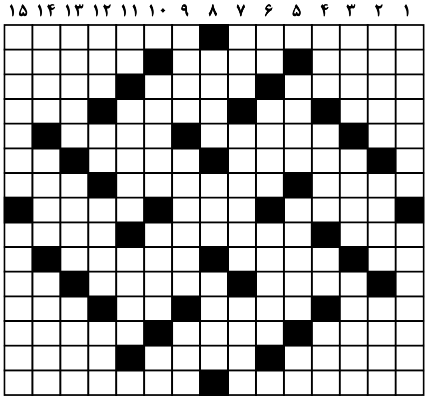

جدول عادی

افقی:
۱- معتبر، با قدرت و منزلت - پخش و منتشر
۲- کوشا - تلاش برای رهایی از یک وضع ناخوشایند - پیشوای دینی یهودیان
۳- به هیجان آمدن - توبه کننده - برای برف ریختن به کار می رود
۴- شکست دادن دشمن - ماه سریانی - از واحدهای حافظه رایانه - خودستایی
۵- ریشه - شهری در استان فارس - در داروخانه پیچیده می شود
۶- پیامبر بنی اسرائیل - جنگ و نبرد - بعضی ها از هوا می گیرند
۷- فاقد استعداد بارور شدن - قبیله بزرگ ترکمن که در حدود اترک به سر می برند - نهر
۸- هفتم تازی - امر به رفتن - رهگذر
۹- شهر آذری - پول یا مالی که داماد در هنگام ازدواج به خانواده عروس می دهد - دریغ و افسوس
۱۰- درون دهان - سرکش و یاغی - خراب
۱۱- ناپدید و از میان رفته - ترفیع درجه نظامیان و سلب آن به موجب ... است - ضمیر همیشه غایب
۱۲- مصرف بیهوده کردن - واحد پول خودمان - واژه پرسشی - شیار زدن با گاوآهن
۱۳- آرایش بالای در ورودی - تنها و بی کس، بیگانه - موجودی وحشی و خیالی با ساختاری غیرطبیعی و بسیار بزرگ
۱۴- عبادت های غیرواجب - با «تاز» می آید - منزل
۱۵- فعالیت زیاد - از سبزی های خوشبو

عمودی:
۱- شهری در استان فارس - مستعد در زمینه شناسایی مضمون های دقیق و مطرح کردن آن
۲- حرامی و سارق - صدمه و گزند - داخل
۳- پیشوا - اذیت و عذاب - صفرا
۴- چیز - آئین ها و روش ها - ضمیر اول شخص جمع - وصله هنری
۵- ستمکار - چند عشیره - یکدندگی
۶- کلید موسیقی - ضروری - فرمان خان مغول
۷- باریک بینی - دزدی بخشی از موجودی یا دارایی کسی یا جایی - مجموع سازمان نظامی یک کشور
۸- خواهش همراه با گریه و فروتنی - حاجت - زاج سیاه
۹- پاینده و باقی - میانگین اوضاع جوی یک منطقه - قسمت و نصیب
۱۰- بیچاره و تهیدست - واحدی در طول برابر ۲/۵۴ سانتیمتر - هزار کیلو
۱۱- حرف درد - شتاب کردن، شتافتن - نگرش اندیشه در کار
۱۲- جامی که به برنده مسابقات ورزشی داده می شود - رخسار - از گازهای بی بو - جناح لشکر
۱۳- ضایعات و مواد دورریختنی مصالح ساختمانی - ترسو - یکی از چهار مزه اصلی
۱۴- مالک یا صاحب چیزی - جای خرید و فروش اوراق بهادار - برهم زدن نظم یا جریان طبیعی چیزی
۱۵- از بیماری های خونی - پست فطرت و رذل.

جدول ویژه

افقی:
۱- عنصر شیمیایی فلزی رادیواکتیو - اولین دوره از ادوار پنجگانه دوران اول زمین شناسی
۲- وزنی قریب ۳۰ گرم - جانشینان - آنچه باعث آسایش قلب شود
۳- آش عدس - جاودان - نسیم شب
۴- زه کمان - کافی و تمام - چگونگی - فیلگوش
۵- ادات تشبیه - آسودگی و سکون - نوعی غذای ساده
۶- ام الشرائین - پرنده ای شبیه کبک - افزون خواهی هر چیزی
۷- مثل و مانند - گرفتن مطلبی از کتابی دیگر - مقابل نه
۸- نوعی سنگ سخت - پست تر و خوارتر - پیشه ور
۹- از پایتخت های اروپایی - مربوط و متعلق - توپ و تشر
۱۰- مالک و مصلح - فرستاده شده - انجام دادن
۱۱- گویی - مواد و اجسام - پشت سر
۱۲- ستایش - رهاورد تابستان - شماره ویژه - قسمتی از وقت و زمان
۱۳- صحیح و بی عیب - تلاش و کوشش - دهلیز و دالان
۱۴- هنگام عصر - پسر مازنی - خمیده، لرزان
۱۵- امین - عارضه بینایی که معمولاً در اشخاص ۴۵ سال به بالا پدید می آید و باعث دوربینی می شود

عمودی:
۱- جای فشنگ! - یک صفحه مسطح از جنس مواد عایق که اجزای الکترونیکی روی آن نصب شده و متصل می شوند
۲- دهکده - خراب کننده - کوچکتر از اقیانوس
۳- ناشناس تر - گازی بی رنگ و بی بو - چیزی که وجود و اثر آن احساس شود
۴- قرابت و خویشی - ماه رومی - ضمیر جمع - غیرعرب و ترک
۵- اعتبار و شرف - تخت و سریر - سخن صریح
۶- آب منجمد - خالص - دربند انداختن
۷- آفت مزرعه - روبرو و برابر - ثابت و برقرار شده
۸- هرچیزی که از حد درگذرد - بچه شریر و مردم آزار - رفیع و بلند
۹- متاع و اروس - مدرسه ابتدایی - اندرون دهان
۱۰- محبوب و دلبر - بددهن - حرف ندا و خطاب
۱۱- بسط دادن - به هم چنگ در زدن - محل بازگشتن
۱۲- صدمه و مصیبت - عناد و ستیزه جویی - سرب - آنچه
۱۳- پرچم ها - بی گزندتر و سالم تر - زیبا و خوشگل
۱۴- طرف چپ - گلابی - خوش و خرم
۱۵- ظریف و نازک نارنجی - پارچه کت و شلواری.

حل جدول ویژه شماره ۳۵۳۳ | **حل جدول عادی شماره ۳۵۳۳**

جدول ویژه همراه با جوایز ویژه در ایران پیام (نیازمندیهای روزنامه ایران)